

Njemačko-bosanski online-magazin

pangea

Biznis & Mentorstvo

Drvena industrija u Bosni i Hercegovini

Panorama

Migranti, u politiku! - Intervju sa Dr. Damirom Softićem

Discover Bosnia

Prokoško Lake - Bosnia's most beautiful lake

Naslovna priča

Snaga žene:

Uspješne žene poduzentice u bh. zajednici

Adnana von Kwiatkowski i Alma Dreković za Magazin Pangea

SADRŽAJ 06/2017

INSIGHTS

06 **Projektne grupe mreže**

Razmjena BiH

Mediji

Biznis Klub

Mentorstvo

Biznis & Mentorstvo

12 **Drvena industrija u BiH**

Strateška grana bh. privrede

Naslovna priča

20 **Snaga žene - Prvi dio**

Adnana von Kwiatkowski - Perspektiva
jedne uspješne poslovne žene

26 **Snaga žene - Drugi dio**

Alma Drekočić - od Siemens-a, Toshiba do
novih poslovnih sfera

PANORAMA

32 **Migranti, u politiku!**

Interview sa Dr. Damirom Softićem

40 **Interview sa Amilom Hotom**

Došao je kao izbjeglica u Austriju, a danas je uspješan biznismen u Njemačkoj – ova životna priča govori o Amilu Hoti. U intervjuu za magazin „Pangea“ on opisuje svoj dosadašnji put i otkriva kakve još ciljeve ima za budućnost.

DISCOVER BOSNIA

44 **Prokoško Lake**

Bosnia's most beautiful lake

Impresum

52 **Informacije o izdavaču**

Regionalni zastupnik

U tvom gradu još ne postoji regionalno zastupništvo?

**Javi se i postani regionalni zastupnik. Priključi se i stvaraj svoju
budućnost – postani dio mreže!**

Kontakt: info@nbsad.de

UVODNI KOMENTAR

Ahmed Spahić

Poštovane čitateljice, poštovani čitatelji!

Mreža bosanskohercegovačkih studenata i akademika u Njemačkoj smatra se kao platforma za razmjenu istomišljenika u njemačkom govornom području. U prošla tri mjeseca na tom putu smo napravili jedan veliki iskorak. Kroz uspostavljanje regionalnih zastupništava u Štuttgartu i Hamburgu, imamo mogućnost etablirati projekte i ideje mreže poput programa mentorstva ili biznis kluba u lokalnim zajednicama na jugu i sjeveru Njemačke i, samim time, biti bliže ljudima koji tu žive.

Da bismo nastavili dalje na svom putu, ovisimo o angažmanu ljudi iz BiH koji trenutno žive u Njemačkoj. Želim zaista da Bosanska zajednica u Njemačkoj ovu platformu prepozna, prihvati i aktivno koristi. Tada bismo bili u mogućnosti napraviti od velikog broja individualno vrlo uspješnih ličnosti jednu prosperitetnu zajednicu Bosanaca, što je i krajnji cilj ove mreže.

Ovo bi također trebao biti poziv drugim organizacijama, institucijama i klubovima u Njemačkoj koje teže istim ciljevima kao mi. Mreža NBSAD stoji na raspolaganju kao sugovornik kako bismo skupa radili na rješavanju problema koji se tiču svijeta nas i time pridonijeli rješenjima, sa kojima napredujemo.

Ahmed Spahić

Insights

Prva tri mjeseca u novoj godini su bila veoma produktivna za Mrežu. U ovoj rubrici možete saznati koje su to stvari obilježili posljedni period unutar mreže.

Jesi li stipendista?

Ispričaj nam svoju priču i budi uzor drugim studentima u Njemačkoj i Bosni i Hercegovini. Pošalji nam poruku putem Facebook-a ili mail-a na info@nbsad.de i mi ćemo se javiti kod tebe!

NBSAD – mreža koja spaja.

Mediji o „Pangei“

Feedback za prvo izdanje magazina koji je ugledao svjetlo dana u decembru 2016. godine je bio jako pozitivan. Uz to želimo naglasiti izvještavanje u bosanskim medijima o izdanju prvog bosansko-njemačkog magazina „Pangea“, posebice u najstarijim dnevnim novinama u zemlji „Oslobođenje“ i sedmičnom izdanju magazina „Stav“ gdje smo objavljeni kako u online-izdanju, tako i u printanom izdanju. Ovdje želimo da im zahvalimo na pokazanom interesu i nadamo se da ćemo u i budućnosti dobivati sličnu podršku.

(Slike Stav/Oslobođenje)

Početak programa mentorstva

Jedna prekretnica dalje u Mreži je svakako program mentorstva za studente. Program je oficijelno pokrenut u novembru 2016. godine sa tri mentora. Danas možemo ponuditi studentima svih smjerova diljem Njemačke izbor od osamnaest mentora, koji svoje iskustvo i mrežu kontakata stavljaju direktno na raspolaganje. Listu svih dostupnih mentora možete naći na oficijelnoj stranici Mreže.

Šta konkretno podrazumijeva program mentorstva za studente? Vi ste redovno u kontaktu sa vašim mentorom. Možete dobiti pojašnjenje na relevantna pitanja poput studija u inostranstvu, prakse i poslovni početak, čime se postavlja temelj za uspješan start karijere.

Šta studenti trebaju uraditi po tom pitanju? Poslati nam motivaciono pismo na info@nbsad.de, i tu objasniti zašto ste baš vi prava osoba za

program mentorstva sa jednim od naših mentora. Mi ćemo to onda proslijediti na onog/onu upitanog/upitanu mentora/mentoricu i informisati vas o ishodu vaše aplikacije. Važno za napomenuti: od ovog programa isključivo korist imaju članovi Mreže.

Naravno, mi smo i dalje u potrazi za novim mentorima koji će prenijeti svoja iskustva na buduću generaciju i time pomoći da se formira buduću krug profesionalaca. Jednostavno nam pošaljete jedan kratak mail na info@nbsad.de i kontaktirati ćemo vas u vezi daljnjih koraka.

Regionalni predstavnici

Vizija Mreže bosanskohercegovačkih studenata i akademika u Njemačkoj je umrežavanje studenata, profesionalaca i akademika u cijeloj Njemačkoj. U nastojanju da viziju pretvorimo u praksu, postavili smo sebi kao cilj za 2017. godinu uspostavljanje regionalnih zastupništava, koja će formirati i poduprijeti ideje i projekte Mreže na lokalnoj razini. Ponosni smo na činjenicu da smo u toku prva tri mjeseca u ovoj godini osnovali dva regionalna zastupništva, u Štutgartu i Hamburgu. U daljem tekstu predstavljamo vam Aminu Tucak, voditeljicu regionalnog ureda u Štutgartu i Lejlu Papović, voditeljicu regionalnog ureda u Hamburgu.

Lejla Papović, 31

- Studij: Bachelor u Vanjskom gospodarstvu/Internacionalni menadžment sa naknadnim Master of Business Administration (MBA)
- Aktuelna pozicija: Senior Consultant za PwC i glavni analitičar za bankarsko tržište u Turskoj kao i na Bliskom i Srednjem istoku
Od maja 2017. godine: Consulting u području bankarskih naknada/plaćanja/regulisanja (Basel IV) za PwC

Moja pozadina

Rodenda sam u Sarajevu i u Hamburg sam došla 1992. Od djetinjstva sam bila jako aktivna u sportu i zajedno sa svojom sestrom Amelom sam bila član bosanskog, a kasnije njemačkog Taekwondo nacionalnog tima. Moje najveće sportsko dostignuće sam imala 2005.godine sa titulom Europskog prvaka u Finskoj i 5.mjesto na Svjetskom prvenstvu u Koreji 2007. godine.

Mreža

Za Mrežu sam doznala putem Facebook-a. Već dugo vremena priželjkujem intezivniju razmjenu sa Bosancima koji žive u Njemačkoj. Osim toga, ja ću biti jako sretna što ću imati priliku da podržim Bosance, odnosno bosansku zajednicu. Iz razloga što mi se jako svidio koncept Mreže i projekti u istoj, obavezno sam željela da sudjelujem!

Regionalno zastupništvo Hamburg

Ko želi razmijeniti ideje i iskustva i u isto vrijeme napraviti nešto dobro za svoju karijeru, na pravom je mjestu. Mrežu čine ljudi kojima su teme iz cijele Bosne i Hercegovine srcu jako drage, isto kao meni, i pristup je veoma profesionalan.
S obzirom da je u Sjevernoj Njemačkoj u ponudi jako malo programa razmjene, odnosno postoji manje događaja koji uključuju Bosance, ovo je idealna prilika da sudjelujete.

Amina Tucak, 28

- Studij: Bachelor International Finance Management, Master Business Administration sa fokusom na Finance & Controlling
- Aktuelna pozicija: Pripravnik u transformacijskom menadžmentu u Središnjoj pokrajinskoj banci Baden-Württemberg

Moja pozadina

Ja sam rođena u Štuttgartu, tu sam i odrasla, gdje sam također i prve kontakte sa bosanskom zajednicom ostvarila. U svom slobodnom vremenu zalažem se za društvenu integraciju migranata. Tijekom školovanja moji profesori su me ohrabivali da budem aktivna na ovom području. U tom kontekstu, učestvovala sam u projektima diljem Evrope koji promovišu interkulturalne dijaloge među školarcima. Time sam bolje obratila pažnju na prilike van škole.
Godinama sam vodila brigu o djeci koja su bila izbjeglice, u pogledu integracije u školi i u samoj konačnici uočila veliki razvitak u svakome od njih.

Mreža

Za Mrežu sam čula preko Facebook-a. Već nekoliko mjeseci pratim rad Mreže, pa sam tako primijetila poziv, odnosno konkurs za regionalno zastupništvo. Imam pozitivno mišljenje o Mreži. Vizija bosanskih studenata i akademika širom Njemačke o uvezivanju kroz jedinstvenu platformu i izgradnju zajednice za novorođenu generaciju Bosanaca u njemačkom udruženju mi zvuči dosta uvjerljivo. Pri tome, dopada mi se organizacioni sastav Mreže u četiri modula, tako da su sadržaji i zadaci jasno definisani i

razgraničeni. Iako je ova Mreža još relativno mlada, profesionalni rad je očigledan. Ne samo u javnoj pojavi na raznim online-plattformama, nego također i u kvalitetnom publiciranom sadržaju, kao npr. u formi izadnja magazina „Pangea“.

Regionalno zastupništvo Štuttgart

S obzirom da sam tokom školovanja, pa poslije i studija, radila na socijalnim, odnosno društvenim projektima, bilo mi je jasno da, nakon što sam se snašla u poslovnom životu, trebam pokrenuti jedan novi projekat i nastaviti u tom smjeru. Zbog toga sam bila u dugoj potrazi za nekom bosanskom zajednicom koja je tako usmjerena, da gradi jednu mrežu. Rado bih željela doprinijeti ovoj Mreži kako bi u budućnosti bila mnogo veća.

Ko je u potrazi za mrežom istomišljenika koji zajedno obrađuju zabavne teme i razmjenjuju iskustva, naći će, sa sigurnošću, sve na ovoj platformi. Što više ljudi je uključeno, više skupa možemo doprinijet.

DRVNA INDUSTRIJA – STRATEŠKA GRANA BH. PRIVREDE

Drvena industrija u Bosni i Hercegovini je jedna od najjačih industrijskih grana u našoj državi. Magazin Pangea Vam donosi analizu ove industrijske grane i njenih potencijala.

Tekst: Vildana Panjeta, Lejla Đuderija

STVARNA STRANA BIZNISA

www.poslovnisvijet.ba

 POSLOVNI
SVIJET

Drvena industrija je jedna od strateških grana privrede Bosne i Hercegovine i jedan je od sektora koji ima pozitivan trgovinski bilans. Razvoj ove industrije se zasniva na korištenju domaćih prirodnih resursa i tradicionalno je izvozno orijentirana. Ukoliko posmatramo u odnosu ukupne površine šuma prema površini države, Bosna i Hercegovina je jedna od najšumovitijih zemalja Evrope. Oko 53% površine Bosne i Hercegovine se nalazi pod šumama. Procjenjuje se da je godišnja vrijednost proizvodnje sektora preko 400 miliona eura, pri čemu se oko dvije trećine plasira na inostrano tržište.

Do 1992. godine drvena industrija BiH učestvovala je s 10% u bruto-nacionalnom dohotku, odnosno oko 3 milijarde dolara, a s 11% u izvozu BiH. Kapacitete drvne industrije činilo je 220 različitih srednjih i velikih firmi, organiziranih u okviru Šipada (83%) i Krivaje (17%). Zapošljavala je oko 61.000 radnika ili 13% ukupnog broja radnika u industriji i rudarstvu, od toga u primarnoj preradi 15.000, a u finalnoj 46.000. Tada je BiH imala kapacitete koji su prelazili njene potrebe, te je već tada bila aktivni izvoznik. Struktura i asortiman proizvoda drvne industrije su veoma raznovrsni – gotovo sve što je moguće proizvesti u tvornicama drvne industrije u svijetu proizvodi se i u pogonima drvne industrije Bosne i Hercegovine.

Prema analizi drvne industrije u BiH, koju je uradio Bisnode, ekonomija u BiH broji 82.401 privatnih društava sa ograničenom odgovornošću i korporacije. U 2014. godini, ove kompanije su zajedno upravljale sa 52 milijarde eura imovine, generisale 28 milijardi eura prihoda i 1,4 milijarde eura profita. Prosječni povrat na kapital (ROE)

iznosio je 6,1%. S obzirom na broj kompanija, drvena industrija sa 2,3% udjela ne pripada najvažnijim sektorima u bh. ekonomiji.

Prema finansijskim podacima za 2014. ova industrija je upravljala sa 1,7% svih sredstava, stvarajući 2,3% od ukupnih prihoda i 3,3% od ukupnog profita bosanskohercegovačke ekonomije.

Najveće kompanije iz drvne industrije u BiH u pogledu prihoda su: Stanadard Furniture Factory d.d. Sarajevo, Sandard a.d. Prnjavor, Napco Beds Factory d.o.o. Petrovo, Interlignum d.o.o. Teslić, Prima ISG d.o.o. Gradiška. Najmanje rizičan u smislu finansiranja je sektor drvne industrije u BiH, a najveći finansijski rizik je u sektoru drvne industrije u Hrvatskoj.

Gdje izvozimo ?

U ovoj se godini Bosna i Hercegovina može pohvaliti blagim povećanjem izvoza, ali i ostalih pokazatelja. Ukupna vanjskotrgovinska razmjena u prvih šest mjeseci ove godine iznosila je 6,3 milijarde eura, dok su bosanskohercegovačke kompanije u tom periodu izvezle robu u vrijednosti 2,4 milijarde, što je povećanje od 4,19 posto u odnosu na isti period prošle godine. Nešto manje je skočio i uvoz, koji je spojeno gotovo dvostruko veći od izvoza. Samim tim, pokrivenost uvoza izvozom je iznosila 61 posto.

U poređenju s okruženjem, posebno Srbijom i Hrvatskom, BiH ima izražene komparativne prednosti. Naši najveći trgovinski partneri su Evropska unija, odnosno Hrvatska i Njemačka, a od zemalja CEFTA-e

Mentori

Želiš podijeliti svoje iskustvo sa sljedećom generacijom studenata i umrežiti se istomišljenicima? Postani mentor mreže!

Više informacija na:

nbsad.de/mentoring-programm

Srbija. Gledano po sektorima, najveći izvoznik je drvna industrija, a najviše se uvoze mašine, aparati, vozila i oružje.

Drvena industrija BiH je u 2015. godini ostvarila izvoz od milijardu i 59 miliona KM, što je za 5,7 posto više nego prethodne godine. U okviru toga, izvoz proizvoda u grupi drvo i proizvodi od drveta činio je 62,6 posto, a izvoz namještaja i montažne drvene gradnje 36,2 posto, što je povoljnije sa aspekta izvoza finalnih proizvoda od drveta nego prethodne godine.

Iz Asocijacije drvne industrije i šumarstva Vanjskotrgovinske komore Bosne i Hercegovine (VTKBiH) izjavili su da izvoz namještaja čini 41 posto od ukupnog izvoza, te da se to učešće stalno povećava. Najznačajnija izvozna tržišta su Njemačka, Hrvatska, Srbija, Slovenija, a rezana građa se značajnije izvozi u Egipat, Kinu i zemlje regije. Može se zaključiti kako se pozitivan trend nastavlja, ali da tempo rasta nije zadovoljavajući. Ukoliko BiH želi ekonomski rast, izvoz bi trebao biti dvostruko veći.

Uprkos zadovoljavajućem izvozu, ovaj sektor se suočava s brojnim izazovima, ali i s mnogim prilikama da postane profitabilniji, te preraste u visoko konkurentnu industriju u regiji. Da bi se ovaj trend rasta održao, s obzirom na to da drvna industrija predstavlja privredni potencijal BiH, potrebno je stvoriti predušlove za razvoj izvoza, a tako i zapošljavanja u ovoj industriji.

Zavidni rezultati bh. namještaja

Za one koji su majstori svog posla mala je vjerovatnoća da će imati ekonomskih problema. Dugogodišnja tradicija, iskustvo i

savremena tehnologija u procesu proizvodnje garancija su kvaliteta proizvoda. Prateći svjetske trendove u razvoju i proizvodnji namještaja kompanije iz Bosne i Hercegovine postigle su zavidne rezultate u kvalitetu i cijeni proizvoda.

Koliki su izvozni potencijali govore podaci o ostvarenoj vanjskotrgovinskoj razmjeni.

Izvoz namještaja je za 17% viši nego 2015. godine. Također, značajno učešće u izvozu činili su rezana građa i proizvodi šumarstva koji su takođe povećani u 2016. godini.

Najznačajnija izvozna tržišta u posljednjih pet godina bila su: Njemačka, Hrvatska, Austrija, Češka, Slovenija, Srbija, Italija, Holandija i Francuska.

Pokrivenost uvoza namještaja izvozom izuzetnih 349,7%

Prema podacima Vanjskotrgovinske komore posmatrajući izvoz namještaja po svim stavkama, uključujući kako drveni, tako i metalni i namještaj od drugih materijala te njihove dijelove, u 2015. godinije iz BiH u svijet izvezeno je namještaja u vrijednosti oko 230,9 miliona eura, što je više za 12,1% u odnosu na izvoz u 2014. godini. Podaci govore da je BiH samo izvozom u Njemačku u 2015. godini „pokrila“ i premašila kompletan uvoz namještaja u BiH (koji je iznosio 66 miliona eura), za više od 10 miliona eura. U odnosu na 2014. godinu, izvoz namještaja u Njemačku porastao je za 10,2%.

Iako namještaj i dijelovi od drveta dominiraju u strukturi izvoza (sa 84,8%), nije beznačajan blagi, ali stalan porast namještaja od metala i

drugih materijala u izvozu (dostigao 15,1%, dok je u 2014. taj udio bio 13%).

Imajući u vidu navedenu strukturu i činjenicu da je BiH u zadnjih 5 godina povećala izvoz tapaciranih drvenih stolica za 22,5%, možemo reći da se Bosna i Hercegovina profilira u izvozu 'regiju stolica', što je nekada bio 'brend' određenih područja u razvijenoj Italiji.

Bitno je istaći da kontinuirana prisutnost (već sedam godina) Bosne i Hercegovine na sajmu IMM COLOGNE u Kelnu, kao i rast broja izlagača i kvalitete njihovog nastupa ima veoma pozitivan odjek u krugovima ove branše kako u Njemačkoj tako i u drugim državama Europe.

Naslovna priča

Adnana von Kwiatkowski - Perspektiva jedne uspješne poslovne žene

TEKST *Lejla Đuderija*

Da bismo uspeli ostvariti cilj koji želimo, želja za uspjehom mora biti veća od straha od neuspjeha. Ova teza za žene u biznisu mora biti vodilja kao i princip “ponašaj se kao dama, razmišljaj kao muškarac”.

Koliko je to moguće primijeniti i u privatnom i poslovnom životu iz perspektive jedne uspješne poslovne žene, ispričala je Adnana von Kwiatkowski.

Ova sjajna poduzetnica je rođena u Bosanskoj Gradišci 1975. godine.

Sa 16 godina odlazi u Njemačku gdje završava gimnaziju i poslije skoro petogodišnjeg studija medicine odlučuje promijeniti put obrazovanja i struke.

“Nakon studija ekonomije medija, radila sam u njemačkom

Telekomu kao Project Manager marketinga, u 1 & 1 Internet AG

kao Process Manager i trenutno u konsultantskoj oblasti kao Senior

Consultant i Teamlead. Trenutno vodim 10 radnika i brinem se o

projektima kod naših klijenata, kao što su Telekom ili Vodafone”,

pojašnjava von Kwiatkowski.

Žene poduzetnice najbolje znaju kako je teško osigurati svoju poziciju

u poslovnom svijetu i jednako tako stići ispuniti obaveze prema

porodici. Von Kwiatkowski trenutno živi u Kelnu sa svojom

porodicom.

Kako balansirati između posla i porodice? Da li je nužno odricanje kako bi se ostvario željeni uspjeh na poslovnom planu?

“Što se tiče porodice mogu Vam reći da nije jednostavno, ne samo ženi nego i ženi i mužu. Moj muž i ja radimo puno radno vrijeme, nemamo

familiju u blizini, niti rodbinu. Sin se rodio tek na početku prvog studija, znači trebalo je organizovati vrtić, ženu da ga poslije vrtića

čuva, novce za život i mnogo toga što uz to pripada. O dječijim

bolestima i bolovanjima da i ne pričam. Mi smo studirali i radili, jer

smo se uvijek bez ikakve tuđe ili familijarne pomoći finansirali, a dijete

je imalo vrtić i ženu koja ga je dodatno čuvala. Nije bilo mogućnosti

za skupa auta i velike odmone, ali nikad nismo niučemu oskudijevali i

svaku slobodnu minutu smo posvetili djeci i nama. Taj trud se isplati i

svakome mogu reći da pokuša da ostvari svoje ciljeve, i to ne traje 100

godina. Ja da mogu ponovo da biram, svaki bi put iste odluke donosila:

moja djeca su jedna centralna tačka u mom životu i sve oko porodice

se nekako može organizovati. Važno je da svako ima svoj plan šta će

i kako će. Ako dođe do nekog problema u životu ili neke promjene

situacije, najvažnije je da se napravi plan i da se taj plan prati, totalno

konsekventno. Kad se poslije studija počne raditi, isti je proces: dobro

organizovanje privatne okoline i konsekventno ponašanje je najvažnije

za uspjeh.”

Mreža bosanskohercegovačkih studenata i akademika u Njemačkoj (NBSAD) u sklopu projektne grupe „Mentorstvo“ uvodi oblast “Women Mentoring”, u kojoj će glavnu riječ voditi upravo von Kwiatkowski.

“Mreža je jedna divna organizacija koja ostvaruje dobre ideje. Ideja

mog mentorstva potiče iz moje sadašnje firme, koja taj program već

godinama prati, a počeli su jer u našem poslu nema tako mnogo žena

koje bi došle u poslovni kontakt jedne sa drugima. Od toga je sad

kreiran jedan veliki krug kontakata koji se upoznaje kroz čitavu

Njemačku. Ovakvih organizacija je sve više u Njemačkoj, a ima ih mnogo koje su “neutralne”, tj. bez neke firme iza sebe. Ja uvijek kažem

da je jako važno upoznavati sve više ljudi i sa njima razgovarati, jer

svako nosi svoje radno i životno iskustvo sa sobom, od kojeg se može

nešto naučiti. Što se tiče žena i mentorstva mogu Vam reći da to jako

dobro funkcioniše, jer su različite priče, druga iskustva i ponekad i

drugačiji savjeti kad se žene nađu. Moje iskustvo je da ako negdje u

nekoj firmi poznajete ženu koja podržava jedan takav vid mentorstva,

možete je u svaka doba nazvati, pa da li bi to bilo za kafu ili da Vam

zatreba novi posao, to je jedna jaka zajednica ako se njeuguje.”

Žene poduzetnice drugačije doživljavaju svijet. To znači da ne vide priliku, one kreiraju priliku.

Cilj projekta „Women-Mentoring“ je napredovanje u svakom

mogućem smislu. Von Kwiatkowski smatra da žene drugačije

doživljavaju svijet i iz toga se zapravo radaju prilike koje mogu da se

iskoriste. Ako imate dobar i aktivan klub ljudi oko sebe sa kojima ste

redovno u kontaktu, neće Vam se desiti da postoji mogućnost za nešto,

a da Vam za to neće reći ili ako imate problem, a da Vam neće pomoći

da ga premostite. “Sve ideje, kao i čitav život, su stalno u pokretu, naš

cilj je da i mi zajedno u pokretu budemo i ostanemo, jer niko ne živi u

prošlosti, a budućnost ne čeka ni na koga”, mišljenja je von Kwiatkowski.

U narednom periodu ova poduzetnica nastavlja sa novim projektima u drugoj firmi gdje će biti na poziciji menadžera.

Za kraj našeg razgovora von Kwiatkowski iz svog iskustva ističe šta je

to najvažnije u poslovnom svijetu na šta žene treba da obrate pažnju:

“Na sreću ili na žalost mogu Vam dati samo jedan savjet: posmatrajte

kako se muškarci na odgovornim pozicijama ponašaju pa se malo

prilagodite. Ne radi se o tome da neko proda ili zaboravi svoj karakter

ili dušu, radi se o profesionalnoj neutralnosti. U mom poslu je

takva okolina, da ako se nebi znalo ko je ko, niko ne bi mogao reći koju

odluku je donijela žena, a koju muškarac. Na kraju krajeva radi se o

biznisu u poslovnom svijetu, ni o čemu drugom. Nikoga ne interesuje

ničiji privatni život. Moja firma i moji šefovi hoće da ja funkcionišem i

stvaram neke benefite. U privatnom životu Vam je važno da ste dobro

organizovani i isplanirani. Ono sve drugo tad ide skoro samo od sebe.

Jedan krajni savjet: nikad nemojte reći da nešto ne ide ili je nemoguće,

ako niste isprobali da li je to tako. Škola i obrazovanje je najvažnije što

čovjek može da za sebe učini, to se onda u poslovnom životu može

dobro iskoristiti. Problemi su tu da se riješe, uvijek je samo jedno

pitanje - na koji način?

U životu je potrebno pažljivo slušati i posmatrati, jer nikad se ne zna

šta je to što će utjecati da promijenite odluke i prepoznate prilike za

vlastiti napredak. Okružite se boljim od sebe i onima koji Vas podstiču

na usavršavanje. Uskoro ćete i sami težiti ka boljem.“

Naslovna priča

Alma Dreковиć – od Siemens-a, Toshibae do novih poslovnih sfera

TEKST *Lejla Đuderija*

Ova uspješna poslovna žena koja zavrđuje da se o njoj piše po struci je lingvista, dugi niz godina je u funkciji koordinatora u japanskom menadžmentu, danas je Career coach, Talent coach, docent, mediator i autor.

“Magistrirala sam pre 15 godina na predmetima francuska filologija, primenjena lingvistika (germanistika) i pedagogija. Iz fascinacije prema brojnim društvenim temama bilo mi je najviše teško odoleti voljenoj psihologiji u račun ljubavi prema francuskom i nemačkom jeziku i kulturi. Želja za stručnim istraživanjem i doktoratom se u svoje vreme nije ispunila, jer se nije našla odgovarajuća tema, odnosno i vizija u tadašnjoj velikoj nezaposlenosti u Nemačkoj. Pružila se prilika

„RAZMIŠLJAJTE ŠTA JE TO ŠTO ŽELITE POSTIĆI U SVOJOM KARIJERI, IZOŠTRITE PERIFERNI VID I TRAŽITE MOGUĆNOSTI NA SVE STRANE. ALMA DREKOVIĆ JE JEDNA OD BROJNIH USPJEŠNIH POSLOVNIH ŽENA ČIJI RAD I ZALAGANJE DOKAZUJU DA NE POSTOJE NEDOSTIŽNE POSLOVNE PRILIKE.”

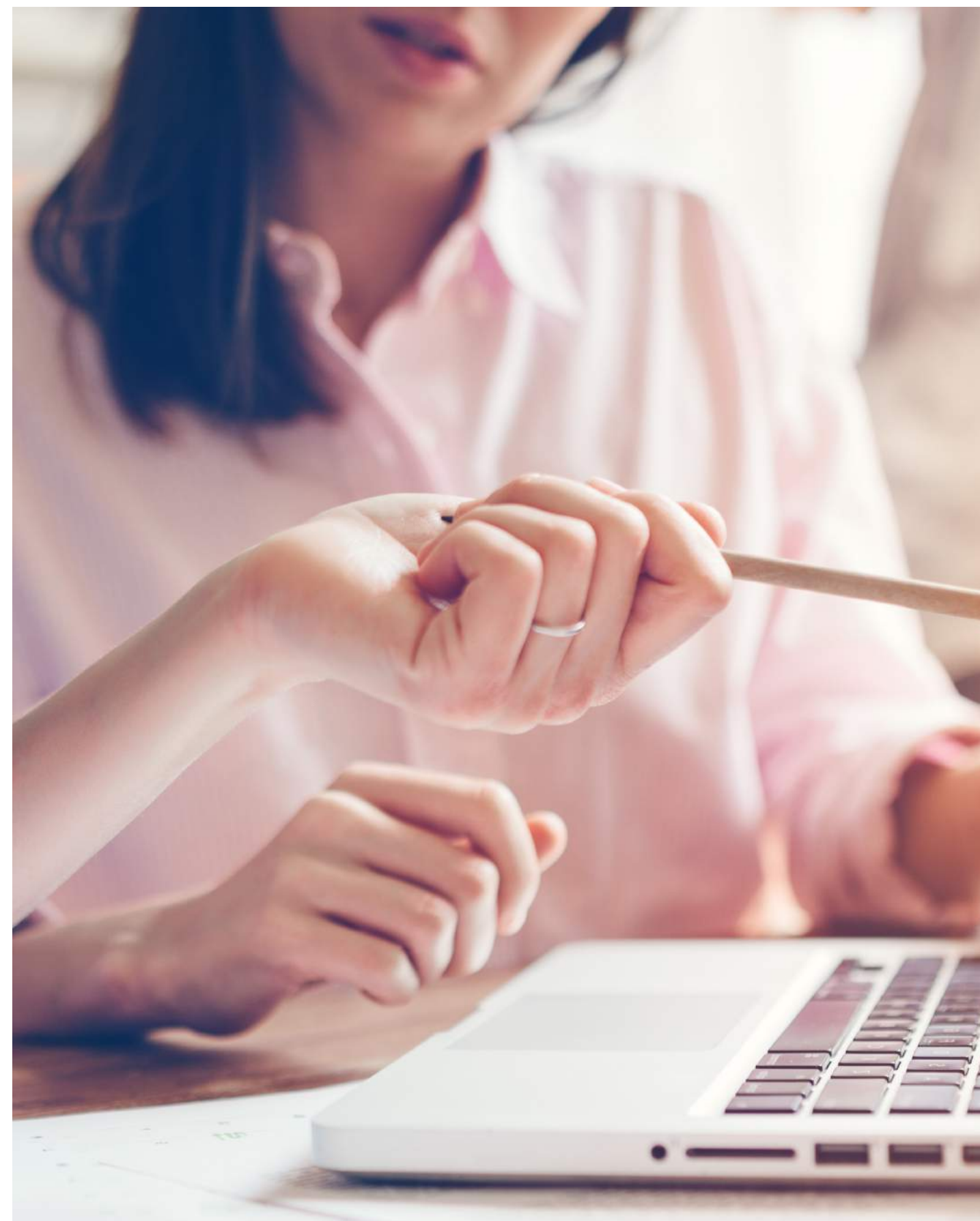
za prva poslovna iskustva u Siemens-u. Sledi poziv u menadžment japanskog koncerna Toshiba, koji sam shvatila kao veliki izazov i poučnu školu. Pored brojnih profesionalnih dostignuća, dubokog upoznavanja japanske kulture i života i rada u menadžmentu u toku od 10 godina se, ipak, ponovo rodila čežnja za psihološkim temama. Uniformirani i strogo hirarhijski način poslovanja, u kome nema mesta za kreativnost i individualnost su mi dopustili odlazak u nove poslovne i intelektualne sfere. Kombinacija dugogodišnjeg iskustva u svetskim firmama i fascinacija za psihologiju i psihoanalizu me usmerila u coaching, koji bazira na principima psihologije: Pružanje stručne pomoći kada su u pitanju lični i profesionalni razvoj, rešavanje konfliktnih situacija na poslu, održavanje i poboljšavanje međuljudskih odnosa i work-life-balance-a, itd. Od tada usavršavam znanje i praksu, pišem o coachingu i psihoterapiji, držim predavanja i radionice i sada pronalazim odgovarajuću temu za doktorat na polju “Coaching”, pojašnjava Drekočić.

Kada se na jednom mjestu susretnu želja za učenjem i hrabrost da iskoračimo iz zone komfora, a zakoračimo u zonu nepreglednih mogućnosti tada započinje naš lični napredak.

Alma Drekočić je iz želje za napredovanjem odlučila da postane Talent coach u Njemačkoj. Podučavanjem se bavi već tri godine, a usluge nudi privatnim licima i firmama. Svoje prostorije ima u Dizeldorfu i Kelnu. “Pod coachingom razumemo stručnu pomoć u poslovnom, ali i privatnom procesu promene. Coach se smatra ekspertom za strukturu, klijent ekspertom za svoje teme. Cilj je pronaći cilj i put do njega. Struktura i metode su univerzalne, a moj lični fokus u coaching-u jeste vezan za moju biografiju: Business coaching iz iskustva u menadžmentu, Career coaching iz želje da pomognem u potrazi za profesionalnom orijentacijom i reintegracijom, tkz. Talent coaching sa odraslim osobama koje imaju nadarenost, po definciji IQ iznad 130. U poslednjem slučaju, moja želja nije izgraditi ‘elitu’, već dati podršku ljudima, koji zbog svoje nadarenosti i određene prateće posebne senzibilnosti često imaju osećaj da ih niko ne razume, koji imaju poteškoće adaptacije na poslu i u međuljudskim vezama, a pogotovo nesigurnosti u autopercepciji i samopouzdanju. Dakle, na svim navedenim poljima želim podržati u razvoju ličnih potencijala, dostignuću boljih rezultata i samim tim održavanju zdravlja”, ističe Drekočić.

Biti dobar u poslu cilj je onih koji žele da postignu više. Koliko je rad na profesionalnom usavršavanju doprinio poboljšanju poslovanja ili čak promjeni karijere iz svog iskustva Drekočić tvrdi:

“Rad na profesionalnom usavršavanju je neophodan za razvitak pojedinca, firme i celokupnog društva. On sigurno doprinosi i promeni i napretku karijere koja, naravno, još zavisi i od mnogih drugih faktora kao što su otvorena radna mesta, struktura u organizaciji, lične sposobnosti i sreća. Kada je u pitanju poboljšanje poslovanja,

Alma Drekočić

veliki uspeh može da doprinese Coaching, jer Coaching se koncentriše na ciljano poboljšanje ponašanja pojedinih osoba ili i celog tima i organizacije. Mnogim ljudima su potrebne usluge pri definisanju ličnih i profesionalnih ciljeva. Tada profesionalni coach može biti od neprocenjive važnosti. Uvođenje coaching tehnika nudi dragocenu podršku i stručnu pratnju pojedincima pri ostvarivanju poslovnih ciljeva, savladavanju teških situacija i promena.”

Sva dosadašnja istraživanja su pokazala da je u većini zemalja manje žena nego muškaraca koji se bave poduzetništvom, a dokazano je da su žene odgovorniji radnici i da imaju bolje komunikacijske sposobnosti. Šta je to što utječe na žene da se manje bore za svoju poziciju u poslovnom svijetu?

“Ako ne uzimamo aspekta spola u obzir, smatram da su u pitanju odgoj, okruženje u kojem odrastamo i u kome se krećemo kao odrasli, kultura iz koje potičemo, odnosno u kojoj živimo i naravno faktori koji određuju sturukturu ličnosti, koji utiču na profesionalni put svih nas: na primer komunikativne sposobnosti, hrabrost,

inteligencija, ambicioznost, zdravlje i sreća. Ako uzmemo aspekt spola u obzir, smatram da je u većini zemalja jedan od najodređenijih faktora kada su pitanju poslovni razvoj i uspeh. Uzmimo Nemačku kao primer: Unatoč njenom tradicionalnom vrhunskom uspehu na brojnim segmetnima, mnoge nemačke žene su rastrzane između karijere i porodice, često odustaju (vremenom) od lične porodice, ne samo zbog ličnog ostvarivanja, već da bi uopšte zadržale posao i izbegle maltretiranje u potrazi za poslom nakon pauziranja. Suočavaju se sa predrasudama zbog potencijanlog majčinstva i zarađuju manje od svojih muških kolega na istim pozicijama. Navedeni primer vodi, po mom mišljenju, velikom gubitku resursa i potencijala i veoma negativnom razvoju celog društva. U pitanju su odgoj koji ih uči skromnost i društvo koje (potajno) želi da su u prvom planu lepe i poslušne. Ogromnu ulogu igraju muški lobi i patrijarhat koji i u maloj dozi ima još uvek veliki uticaj. Coaching sigurno može podržati žene u velikoj meri u izgradnji svojih potencijala i ohrabriti ih da se plasiraju na poslovnom terenu kao i muškarci – i tim pokrenuti promene u manjim i većim krugovima jednog društva.”

Uspjeh se ne postiže slučajno. To je sistematičan, namjeran proces odlučivanja onog što želite raditi u životu, što ćete raditi kada to postignete i koji su koraci potrebni kako biste to ostvarili.

Jedan od najvažnijih aspekata uspjeha je mogućnost da vizualizirate svoj put i da ostanete fokusirani na svoj cilj sve dok ga ne postignete. Naša sagovornica Alma Drekočić je pravi primjer kako se ženski utjecaj ogleda u odlučnosti i spremnosti motiviranja kako sebe tako i drugih kako bi njihov rad bio efikasniji.

Ovdje bi mogao stajati Vaš oglas

Želite predstaviti Vašu kompaniju, Vaš proizvod ili uslugu?

Kontaktirajte nas putem mail-a: anzeigen@nbsad.de

Migranti, u politiku!

Dr. Damir Softić koji je trenutno naučni saradnik na Univerzitetu u Berlinu (Freie Universität in Berlin), studirao je sociologiju, političke nauke i komunikacijske nauke na Univerzitetu u Münsteru. Sa njim smo razgovarali o temi njegovog doktorskog rada – «Nova elita - migranti u politici».

Tekst: Elvir Bećirović

Na početku Vašeg istraživanja pod nazivom “Migranti u politici” pišete kako manjine našeg društva postaju sve uticajnije. Zašto je pristup krugu vladajuće elite za migrantsku grupu ne samo važan, nego i egzistencijalan?

Ova se teza oslanja na sociološku teoriju da se društvo sastoji od različitih grupacija. U demokratiji je nemoguće da svako dođe do riječi, što znači da je potrebno nekoliko govornika, odnosno predstavnika koji bi predstavili te grupacije - oni se mogu nazvati kao pripadnici elite, tome pripadaju sindikati, političke stranke te savezi.

Glavno pitanje mog istraživanja je bilo, kako tu stoje «novi Nijemci» odnosno, ljudi sa migrantskim porijeklom. U tu grupu spadaju i osobe druge generacije te one koje nemaju lično iskustvo migracije.

To pitanje uključuje aspekte kao što su interesi, specifična životna iskustva, razni oproštaji od porodice u domovini, dilema zavičaja, državljanstvo te finansijske aspekte kao što je nasljedstvo u napuštenoj domovini - kratko, specifične tematike koje se tiču migranata a koje se od njihovih predstavnika obrađuju i uključuju u dnevni red, te na koje se onda može uticati.

S ovim je povezana i teorija habitusa sociologa Bordieu-a koji je rekao da razna životna iskustva mogu uticati na rad učesnika u političkim sferama. Iz tog razloga je neophodno obrazovati predstavnike koji će se na području politike zalagati za interese migranata. Zbog toga je egzistencijalno za migrante, ako žele da se njihov glas čuje, da takve glasnogovornike ili predstavnike oforme i pošalju na političko polje.

Dio društva o kojem govorimo nije beznačajan. Kako je do sada izgledalo političko predstavljanje migranata?

Dilema se može objasniti pomoću triju brojeva: 20% stanovništva u Njemačkoj, znači svaki peti stanovnik ima migrantno porijeklo, zbog čega bi odgovarajući broj političara tog porijekla trebao biti u Bundestag-u, u saveznom parlamentu Njemačke. Pored toga, 10% osoba koje imaju pravo glasa su ljudi migrantskog porijekla, to je otprilike 6

miliona ljudi. Shodno tome u Bundestag-u bi 120 zastupnika trebalo imati migrantsko porijeklo. A koji je stvarni broj? U izbornom razdoblju od 2009. do 2013. godine taj broj je iznosio samo 15 zastupnika, odnosno 2%. U trenutnom Bundestag-u ima ih više, oko 30 zastupnika sa migrantskim porijeklom, što znači da se broj udvostručio. To je jasan napredak, ali je ipak samo 4% od 10% ljudi koji imaju pravo glasa, a koji su migrantskog porijekla.

Moja teza je da su njemačke političke partije prepoznale tih 10% osoba sa pravom glasa, te njihovo stvarno učešće na izborima. Zbog toga se povećava broj kandidata s migrantskim porijeklom u političkim strankama, kako bi se stanovništvo moglo identificirati s njima.

Vi ste potom detaljnije ispitivali političare s migrantskim porijeklom?

Jeste, podaci govore sami za sebe, no mene je zanimalo pitanje koji su faktori ključni za uspjeh takvih osoba.

Bio sam u mogućnosti voditi brojne intervjuje sa prijašnjim zastupnicima u Bundestag-u koji su bili migrantskog porijekla uzimajući teoriju Bourdieu-a kao uzorak. U okviru razgovora, koja su trajala preko dva sata, obrađivale su se sljedeće tematike - djetinjstvo, školovanje, socijalizacija u novom društvu te veza sa društvom u domovini.

Mogao samo zaključiti dvije tipologije. Prva je vezana za pitanje, kako se ti zastupnici osjećaju prema svom migrantskom porijeklu. Iz odgovora sam zaključio dva tipa od kojih je prvi primjerice rekao da mu je otac iz Indije, ali da je on njemački političar. Njega sam potom upitao da li je imao iskustva s diskriminacijom, a on odgovori da jeste. Zatim gledam kako interpretiraju tu diskriminaciju sami, većinom ublažavajući tu činjenicu govoreći kako te osobe koje su vršile diskriminaciju i nisu krive za to, nego da je kriva socijalizacija. Taj tip nazivam «asimilacioni tip» koji se prilagodio njemačkom diskursu i predodžbi kako društvo treba da izgleda. Sada ću objasniti drugog tipa, kojeg nazivam “etno-političkog poduzetnika”, termin Rogersa Brubakera. To su osobe koje se jako identificiraju sa svojim

Foto: axelpailleau

etnijskim odnosima odnosno porijeklima. To možemo uočiti u sljedećim iskazima: “Ja sam XY porijekla i to želim da ostanem”, “Susretao/susretala sam se s diskriminacijom protiv čega se želim boriti u politici”. Znači, javljaju se dva tipa kod pitanja odnosa prema ličnom migracijskom porijeklu. Termin «etno-političko poduzetništvo» zbog toga, što Brubaker kaže, da te osobe i sopstveno na tome rade da se njihov identitet održi.

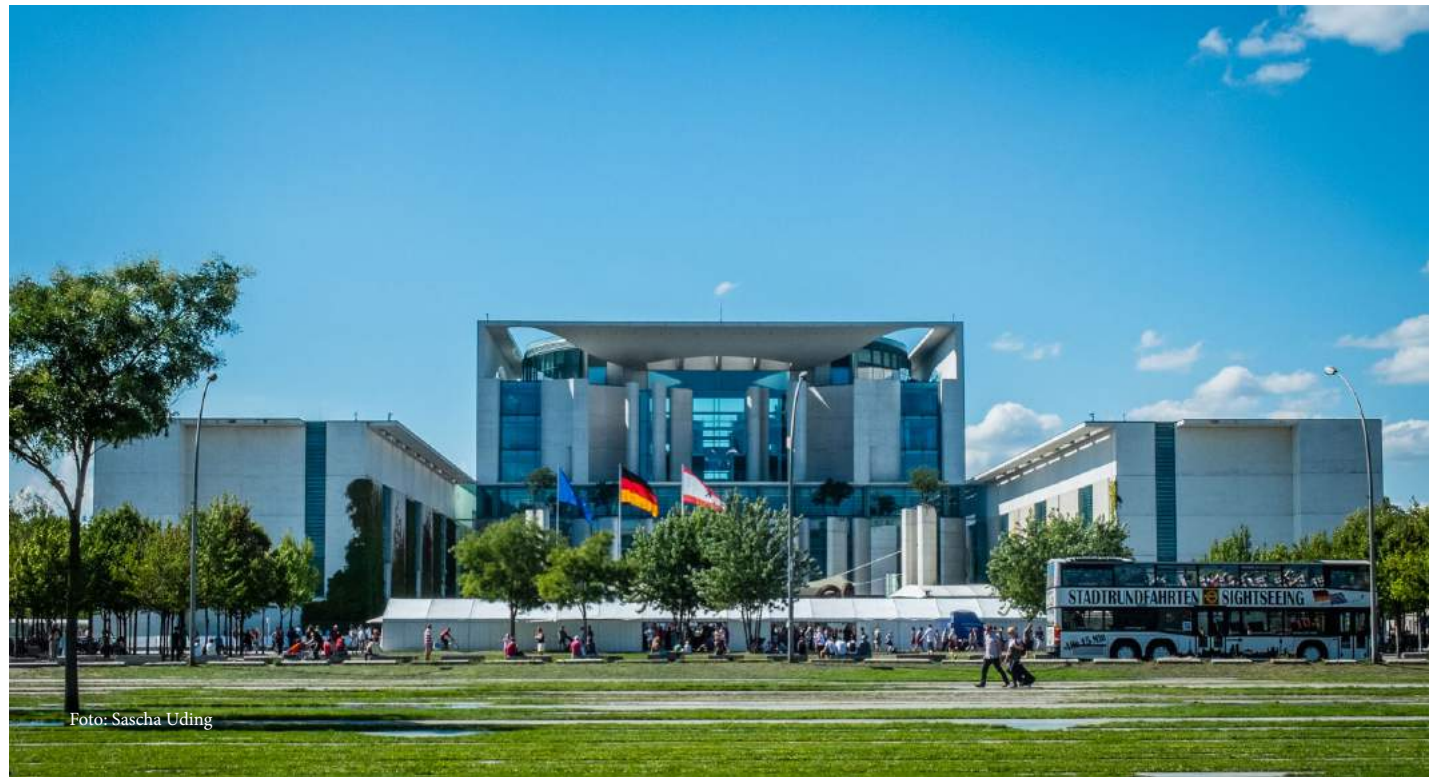
Često se pojavljuje pitanje da li migranti u politici samo trebaju ostati predstavnici njihove migrantske grupe, te da budu zaduženi isključivo za teme vezane za integraciju ili pak posvetiti se općim temama.

To je upravo pitanje koje sam postavio kod druge tipologije i koje se tiče političkog stila, strategije i sadržaja. Tako sam ponovo mogao izvući dva tipa: Prvi je je takozvani “networker tip” koji kaže “imam tursko porijeklo, ali ipak se interesujem za druge teme kao što su prava

gradnje, stambeni problem ili povećane stanarine – u ostalom, studirao sam i pravo”, itd.

Drugi tip nazivam “aktivistom”. To su osobe koje su iskusile diskriminaciju i žele da se zalažu za prava migranata odnosno voditi migrantsku politiku, na primjer boriti se protiv diskriminacije na tržištu rada.

Poredbom ovih dviju tipologija možemo zaključiti da imaju slične karakteristike koje ih povezuju. Političar odnosno «asimilacioni tip» je onaj koji će poslije kao «networker» izabrati političke strategije i sadržaje. Dok, onog koga prepoznamo kao «etno-političkog poduzetnika» će poslije biti «aktivista» u politici.

I sada ključno pitanje, koji se tip u politici, u smislu ličnog napretka, nagraduje? Takozvani "networker" će nakon nekoliko godina moći dobiti mandat. Međutim «aktivista» će tek na početku svojih pedesetih godina ući u Bundestag što znači da će izvan politike raditi duže prije nego što postane profesionalni političar. Znači, brže se napreduje kada se izabere tip «asimilator» – koji kaže da će se radije baviti npr. pravom izgradnje nego migracijskim temama. To začuđuje, jer je opće očekivanje da trebamo više osoba sa migracijskom pozadinom u politici, koje će se baviti upravo migracijskim temama.

No, tip «networker» često «naslijedi» mandat prethodnog kandidata iz razloga što radi kao student za zastupnika pa tako stekne iskustva. «Aktivista» ipak ima poteškoća tako što se mora unutar svoje stranke boriti protiv diskriminacije. U vezi toga postoje različita iskustva.

U većini slučajeva postoji razočarenje oko toga da ti zastupnici u parlamentu nisu previše posvećeni svojoj migracionoj grupi.

Te zamjerke su pogrešne, jer ti ljudi u politici shvate da su oni zapravo novi na sceni i da moraju prvo izgraditi mrežu kako bi napravili neki

pomak. Kada pomislimo na „Seeheimer Kreis“ koja predstavlja mrežu poduzetnika unutar SPD-a, kada se tu uključiš možeš se direktno nadovezati na tu ogromnu skupinu. Ali ovi migrantski političari u biti trebaju vremena da dođu do takvih grupacija.

Kako se strukturalno može olakšati ulazak ljudi sa migrantskim porijeklom u politiku?

Pa zanimanje političara je ionako riskantno. U Bundestag-u sjedi 620 zastupnika, to je 620 radnih mjesta. Dakle jako malo, neovisno od tome da li su turskog ili njemačkog porijekla, muškarac ili žena. Ali, kategorično, može se reći da je područje politike u Njemačkoj posjeduje nekoliko specifičnih pokazatelja kako se karijera može graditi. Obrazovanje je ključno. Obrazovaniji ljudi imaju veće šanse da se uključe u politiku. Drugi faktor je vrijeme. To zahtijeva mnogo volonterskog rada prije nego što se bude izabran u parlament – večernje manifestacije, sedmične manifestacije, upoznavanja itd. Zatim, postoji jedan vrsta „legitimnog jezika“, koji označava ko smije, a ko ne smije da govori. Zbog toga je kod novih migrantskih političara uočljivo da

oni veoma rano uzimaju časove retorike, koje također uzimaju i menadžeri koji žele doći na vodećih pozicija. Tu također dolazi od regionalnih i lokalnih specifikacija, npr. koje teme u izbornom okrugu više dolaze u prvi plan.

Trenutno imamo nekoliko bosanskih političara u Njemačkoj, Austriji i Švicarskoj. Kakva je Vaša percepcija – jesu li Bosanci stigli u svijet politike u ovim državama?

Moram kazati da u pojedinim područjima već postoje ljudi koji su aktivni, u Ruhrgebiet-u ili ovdje u Berlin-u, kao što su Maja Lasić i Josip Juratović koji se jako zalagao za bosanske teme, posebno 90-tih godina. Ali, u cjelini, mi smo jako nevidljiva grupa. Moja tvrdnja je, na jednu ruku, da nedostaje jedna jaka matična zemlja. Primjerice, turski SPD političari imali su često oca koji je bio na strani ljevice u Turskoj. Nakon doseljavanja u Njemačku, došlo je do osnivanja turskih socijal-demokrata u Njemačkoj. Naravno, tako su bili vrlo rano već povezani sa radničkim organizacijama i SPD-om. Tako su rasli pomoću ovakvih umrežavanja. To Bosanci nemaju. Zbog raspada Jugoslavije, imamo jednu nestabilnu državu porijekla odakle više nema podrške. To su naposljetku samo pojedinci koji su napravili karijeru u politici.

Očito da postoji velika potražnja za profiliranjem bosanske zajednice ovdje.

Tačno. Treba samo na brojeve obratiti pažnju, a 200.000 nije malo. Ali, kod nas se to negdje rasipa – na političke stranke, religije, okruženja. Ovdje jugoslavenski nostalgijar, tamo priče o integraciji, na drugom mjestu opet teme o porijeklu. Trebalo bi se fokusirati na jednu temu - reći da živimo ovdje, izgradili smo sebi egzistenciju, naša djeca ovdje pohađaju škole – dajte da izgradimo jedan matični savez, u kojem je veliki broj poduzetnika ujedinjeno. Možemo uspostaviti sponzorstva, organizirati stipendije, zasnovati kooperaciju sa sindikatima jer mnogi Bosanci upravo rade u sektoru industriji. Dakle, lobirajmo.

Sada dolazimo do mreže bosanskohercegovačkih studenata i akademika u Njemačkoj (NBSAD), koja se upravo bavi tim idejama.

Ta inicijativa mi se i dopada jako, zato što ujedinjuje ljude iz različitih oblasti te svjetsko-političkih usmjerenja. A sa druge strane, teži ka profesionalnom pristupu, to je jako bitno.

I nije tačno da nam nedostaje uspješnih ljudi.

To jeste naš mentalitet da se ljudi žale da ne ide dobro. Ali, po mom mišljenju, mi poprilično dosta radimo jako dobro. Mi smo narod koji je nedavno pretrpio genocid i još prebrodava ratne traume. Mora biti rečeno da smo u sklopu takvih okolnosti ostvarili jedan uistinu pozitivan iskorak.

Mnogo ljudi u dijaspori, ali također i u BiH su obezbjedili sebi egzistenciju uz pomoć jakih familijarnih odnosa i radne discipline. Zaista, naglasak se može malo promijeniti u pozitivnom smjeru. To znači dopustiti sebi da budemo optimistični i ponosni i da kažemo da imamo mnogo toga pokazati u oblastima biznisa, sporta, nauke, a sada također i politike. Uspjehom svakako možemo sebe počastiti.

Jedna od Weber-ovih teorija za uspjeh kapitalizma jeste, jer ide paralelno uz protestantsku radnu etiku – stvorio kapital i budi štedljiv. Pitao sam se tijekom studija – zašto je to protestantska radna etika, jer kada pogledam bosansku dijasporu, onda mogu utvrditi da oni upravo tako i žive. Oni su vrijedni, akumuliraju kapital iz vlastitih sredstava i ne žive raskošno. Ovo također može biti predstavljeno kao Bosanska radna etika. Ima dosta Weber-a u bosanskoj dijaspori.

Dr. Damir Softić

1. Stipendije

Damir je bio stipendista Fondacije Friedrich Ebert i zahvalan je na ukazanoj podršci koja mu je omogućila da lakše kroči kroz studij, formira svoju mrežu kontakata i pohada na renomiranim univerzitetima u inostranstvu.

Podsjeća se i sam na razgovor za selekciju stipendista i na pitanje zašto je aplicirao na tu stipendiju. „Imao sam 19 godina i naravno da sam rekao zbog novca. Morao sam platiti stanarinu u Münsteru. I tada je jedan od prisutnih profesora rekao, da sada je to puno novca, ali dugoročno, vidjet ćete da je odlučujuća idejna podrška. I zaista, posjećujete seminare, upoznajete pravnike i ekonomiste, putem kojih dobivate pristup drugim društvenim temama, a te ljude ponovo srećete u svojim 40-tim godinama. Ova ogromna mreža, svejedno da li u akademskoj karijeri, ekonomiji ili politici igra veliku ulogu. Schröder, Steinmeier, Anne Will, ovo su sve nekadašnji stipendisti FES-a . Tada sam mislio da nemam šanse da me prime u program stipendiranja, ali

sada znam da je drugačije. Interesuju ih posve novi slojevi društva i žele sebe pokazati šaroliko.“

2. Savjetnik Fondacije Friedrich Ebert

Dr. Softić je savjetnik za Fondaciju Friedrich Ebert, što znači da obavlja intervjue sa budućim stipendistima.

Šta je za takav selekcion proces bitno: dobre ocjene, volonterske aktivnosti, ličnost i pitanje šta želiš da vratiš društvu kroz potporu fondacije. I onda dolaze oni aspekti kao što su: da li je neko migrant, musliman, radničko dijete i ipak je uspio u nekoliko ovih prvih kategorija - to je u velikoj mjeri cijenjeno.

3. Biografija

- Studij sociologije, politologije i komunikologije na Westfälischen Wilhelms-Universität Münster
- Gostujući profesor na Harvard University
- Ljetna škola na Beijing University of Technology and Science (USTB), Peking, China
- Jednosedmestralni boravak na University of California u Berkeley, SAD
- i na Collegium Civitas – Univerzitet u Varšavi, Poljska
- 2009. – 2012. Naučni saradnik na Institutu sociologije - Universität Duisburg-Essen
- 2013. – 10/2015. Post Doc/Naučni saradnik na Institutu za sociologiju Westfälischen Wilhelms-Universität Münster
- 2014 – 2015 Docent sociologije na Univerzitetu za javnu upravu, NRW, Münster
- 2013. Promocija u Dr.phil. na Fakultetu obrazovanja i društvene nauke na Westfälischen Wilhelms-Universität Münster, naslov disertacije: „Nove elite? Migranti u politici –Rekonstrukcija transnacionalnih navika na primjeru zastupnika Bundestag-a koji imaju migrantsko porijeklo“ („summa cum laude“)
- Trenutno postdoktorant na Freie Universität Berlin na području istraživanja migracija

Adis Ahmetović – SPD, Hannover

Azra Zahirović, SPD, Müllheim

Jasmina Hostet, SPD, Stuttgart

Maja Lasić, SPD, Berlin

Ahmed Husagić – SPÖ, Wien

INTERVJU SA AMILOM HOTOM

Došao je kao izbjeglica u Austriju, a danas je uspješan biznismen u Njemačkoj – ova životna priča govori o Amilu Hoti. U intervjuu za magazin „Pangea“ on opisuje svoj dosadašnji put i otkriva kakve još ciljeve ima za budućnost.

Kada je Amil Hota u aprilu 1992. sa svojom mamom, sestrom i jednim rođakom krenuo na put za Skoplje kako bi pobjegli od rata, njegova mama je mislila da će se nakon 14 dana ponovo vratiti u Sarajevo. Te dvije sedmice su se pretvorile u 1425 dana, koliko je trajala opsada grada. Sva ova dešavanja su Hotu oblikovala kao osobu. „Rat je promijenio moje tadašnje okolnosti, u to vrijeme toliko jako da je to mene kao osobu i privatno i poslovno oblikovalo, bez mogućnosti da kažem da li bih ja, da nije bilo takvih okolnosti, bio bolja ili lošija osoba.“

Njegov put iz Skoplja se nastavio dalje ka Beču. U Austriji se relativno brzo uspio familizirati sa jezikom i pomoći drugim izbjeglicama pri traženju posla ili posjeti nekih ustanova. 1997. godine put ga je ponovo odveo u Sarajevo gdje je pored školskih obaveza radio kao prevodilac. Prvi kontakt sa njegovim budućim poslodavcem u Sarajevu, Volkswagen grupacijom, uspostavio je pri ponovnom otvorenju tvornice VW-a u Vogošći gdje je radio kao uporedni prevodioc na bh. televiziji. Kratko nakon toga njegov put od novinarskog ureda nastavlja se prema PR-savjetniku uprave. „Tada sam bio upisan kao student ekonomije, međutim nisam uvijek mogao stizati na predavanja zbog svojih poslovnih obaveza.“, dodaje sa osmijehom.

Iz Austrije, preko Sarajeva do Berlina

Povratak u njemačko govorno područje, preciznije u Berlin, podstakla je njegova supruga koju je upoznao u Sarajevu 1997. godine. Po dolasku u Njemačku vidio je sebe jako spremnim za brz ulazak u poslovni život. „Za sebe lično sam bio najtraženiji radnik u cijeloj Njemačkoj. Tečno sam govorio tri jezika, imao sam dosta iskustva i više godina poslovnog iskustva nego godina studija i pomislio sam da bih mogao odmah naći dobro radno mjesto.“ Nakon 80 poslanih aplikacija za posao i isto toliko odbijenica, razočarenje mu je bilo ogromno. Jedino odgovor jednog ličnog savjetnika mu je donio svjetlo u tami –

preduzeća jednostavno nisu vjerovala u profil koji je on predstavljao. „Nije izgledalo normalno studirati i uz to biti najmlađa osoba s ugovorom o radu izvršnog savjetnika u VW grupaciji.“

BLUMBERRY

CONTENT. CONSULTING. CAMPAIGNING.

Na njegovu aktuelnu poziciju direktora komunikacijskog consulting-a firme „Blumberry“ došao je kroz njegovu prošlu saradnju sa VW grupacijom. „Nakon mog dolaska u „Scholz & Friends“, jednu od najvećih i najrenomiranijih agencija u zemlji, aplicirali smo na tender za međunarodnu marketing-kampaniju za VW up!. Osvojili smo tender i našli se u situaciji da istovremeno poslujemo sa Opelom i Volkswagenom. Da bismo izbjegli moguće konflikte, matično preduzeće, to jeste Commarco-Holding, je odlučilo osnovati jednu novu agenciju pod istim krovom, sa nazivom „Blumberry“.

CDU – Kampanja za Bundestag izbore 2013

U bh. medijima Hota je bio poznat kroz zajednički rad između Blumberry-a i CDU stranke za kampanju Bundestag izbora 2013. „Kampanja za Volkswagen up! nam je dala mogućnost za osnivanje agencije, a kampanja CDU-a 2012. godine za izbore u Bundestag nam je omogućila da se etabliramo. Nakon izborne kampanje CDU-a smo opaženi kao kompetentni savjetnici koji također mogu uspješno završiti velike projekte. Moje su kolege direktno učestvovala u projektu i tako doprinijeli naš dio na rezultate izbora CDU-a koji su iznosili više od 40%.“

Ipak, za ovogodišnje Bundestag izbore neće biti ponuđena ponovna saradnja. Blumberry danas nadgleda velika privredna udruženja i preduzeća te se u njihovo ime bavi kritiziranjem vlade u pogledu poreza, digitalizacije, lokacijskog faktora, pravima poslodavaca i mnogim drugim temama. „Zbog toga ne možemo jednostavno reći „Dobro, sada ćemo se posvetiti politici i dati najbolje od sebe da bi oni došli do pobjede i zadržali dosadašnje stanje.“

Njemačka i Bosna u usporedbi

Smatra da postoje raznorazne razlike između Njemačke i BiH i navodi primjer mentaliteta te dugog razdoblja mira koji vlada u Njemačkoj. „Nakon Drugog svjetskog rata koji je ostavio ožiljke na većinu Evropljana, u Bosni su isti prije 25 godina ponovo naneseni.“ Od tada neodgovorni političari koriste trenutnu situaciju za svoje osobne interese pomoću „skandaloznog ustava i administracijske strukture“. Ali, jedan odlučujući faktor aktuelne situacije u njegovoj domovini on vidi u samim ljudima. „U kineskom jeziku postoji jedan dobar opis koji odgovara trenutnoj situaciji u državi: „Narod dobija onu vlast koju zaslužuje.“ Ovu rečenicu ja mogu samo da podvučem. Sve tri etničke grupe dopuštaju da ih njihovi političari instrumentališu i zloupotrebljavaju. Stvaraju strah od „drugih“ i tim putem otklanjaju pažnju od svojih djelovanja. Tobažnja intolerancija i etničko nezadovoljstvo o kojima političari svakodnevno pričaju, u svakodnevnicima skoro i ne postoje. Dakle, oni sigurno nisu glavni problem države i njihovih zajednica. Ali opet 25 godina iste stranke dobivaju najviše glasova.“

Prema tome uopšte nema razumijevanja. „Kada je ustav u pitanju, smatram da je međunarodna zajednica u obavezi, jer današnja

politička situacija koja se nalazi na pat-poziciji je također rezultat rada međunarodne zajednice.”

Ipak, budući razvitak zemlje ne vidi pesimistično, nego želi sopstvenim primjerom prednjačiti. „Moj cilj je osnovati jednu fondaciju koja će podržavati sportiste iz Bosne i Hercegovine. Želim da pružim priliku mladim ljudima da se bave sportom profesionalno i da napreduju u željenim sportovima, posebno onim pojedinačnim, kao što su tenis, atletika i skijanje. U vezi s tim, mislim na jedan cjelokupan koncept počevši od pronalaženja mladih talenata, kroz profesionalna napredovanja uz dugoročnu podršku. “ Glavni cilj, govori on, je stvoriti uzor za mlade i time unijeti jedan pozitivan zamah među njima. Planirani početak rada fondacije, kako kaže, je 2018. godina.

PROKOŠKO LAKE - BOSNIA'S MOST BEAUTIFUL

There is a certain place in Bosnia and Herzegovina which,
when you approach it standing on the huge cliff located on its southern side,
greets you and invites you to come closer. And to listen to it, enchanted.

Join Adnan Bubalo in search of this enchantment.

Photographer: Adnan Bubalo

You will find it in the heart of Bosnia at a height of over 1,600 AMSL. The special place I'm talking about is a mountain glacier lake, a „mountain eye”, surrounded by pastoral huts and surmounted by numerous peaks of the mountain Vranica, many exceeding 2,000 AMSL. In summer there are sheep and cows grazing around it and in the winter when the deep snow covers the entire area so that only thing you can see are the shack roofs, you simply get the feeling that you are in the middle of the most beautiful winter fairy tale. Those who have come here before know that this beautiful mountain eye is Prokoško Lake. Those who have not come here yet may not find irrelevant the fact that in 20 years of my repeated visits, I've never met anyone who came for the first time and was anything but mesmerized by the unique beauty of this lake and its surroundings. A combination of the configuration of the soil, air and water at this altitude, as well as rapid changes in weather conditions and the strange and interesting

habitats around the lake, make people just fall in love with this completely otherworldly place. The easiest way to reach Prokoško Lake, a law-protected natural monument, is from the direction of Fojnica, situated some 22 kilometers away. The road leading to it is mostly a gravel road. In summer it is possible to reach the lake by car, while in the winter time, due to deep snowdrifts the road is cleaned only up to a certain point from which you will need some 2-3 hours of walking and hiking. As a matter of fact, to enjoy the experience fully, I recommend walking during every season. The lake can be visited throughout the year (with varying levels of effort invested!) and you can also always find adequate accommodation. It's worth saying that the quality of the accommodation in this environment cannot be rated and evaluated in stars (used normally for rating in the hotel industry.) And that is surely not the reason why you will go to visit Prokoško Lake. Nevertheless, when at

Photographer: Adnan Bubalo

Photographer: Adnan Bubalo

Photographer: Adnan Bubalo

BALKANVIBE

About Us

Balkanvibe.com is the premier travel site for the Balkan region. We want to make the Balkans a top, global tourist destination by offering high-quality travel content and by facilitating the finest Balkan travel experience possible.

Contact Us

contact@balkanvibe.com

www.balkanvibe.com

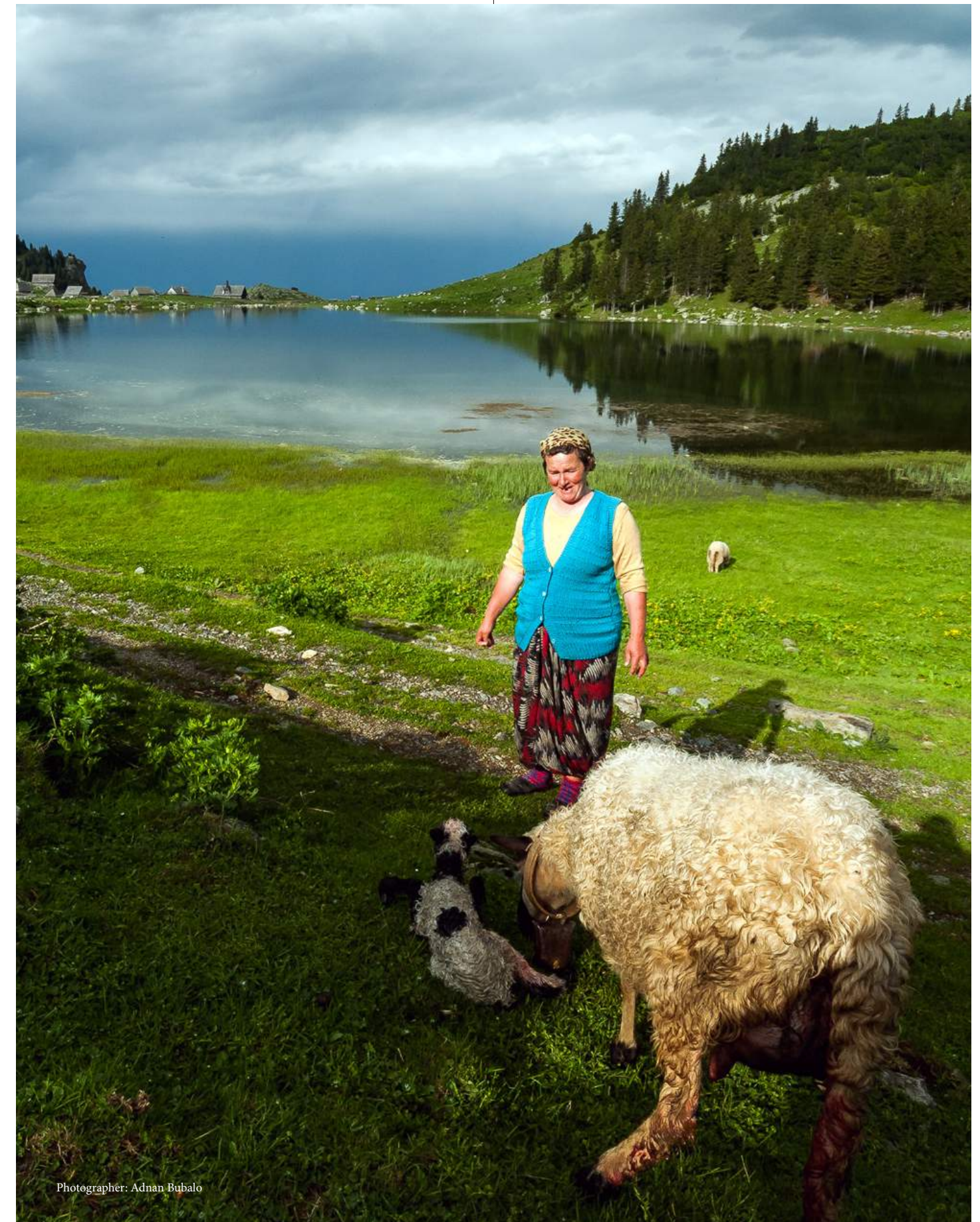

night you sit in front of your mountain hut, you will fully understand the meaning of the phrase „A million stars hotel“. You can engage in countless activities during your stay at this place. Mountain lovers can go climbing nearby mountain peaks, anglers can go fishing, and botany lovers can look for and learn about different endemic plant species and make tea from variety of herbs. Social types can go meet kind locals and participate in activities such as making the area's famous sheep cheese. In winter it is a paradise for hikers and lovers of free skiing. For photographers this place is heavenly at any time of the year. I could write for hours about this magical place and I would still not manage to say everything. So my friendly advice for you would be to include this place, if you haven't done yet, on your to-do, must-see, or whatever-you-call it, list.

night you sit in front of your mountain hut, you will fully understand the meaning of the phrase „A million stars hotel“. You can engage in countless activities during your stay at this place. Mountain lovers can go climbing nearby mountain peaks, anglers can

go fishing, and botany lovers can look for and learn about different endemic plant species and make tea from variety of herbs. Social types can go meet kind locals and participate in activities such as making the area's famous sheep cheese. In winter it is a paradise for hikers and lovers of free skiing. For photographers this place is heavenly at any time of the year. I could write for hours about this magical place and I would still not manage to say everything. So my friendly advice for you would be to include this place, if you haven't done yet, on your to-do, must-see, or whatever-you-call it, list.

IMPRESUM

Izdavač | Netzwerk bosnischer Akademiker und Studenten e.V., Auf dem Damm 100, 47137 Duisburg, E-Mail info@nbsad.de

Upravni odbor | Ahmed Spahić, Azur Muharemović, Ibrahim Spahić

Odgovorani za sadržaj prema § 6 MStV | Ahmed Spahic, Vereinsregister Duisburg, Nr. 5312

Ogласи | anzeigen@nbsad.de, Planirana izdanja: 4x u godini

Redakcija | Ahmed Spahić, Elvir Bećirović, Adnan Mujčinović, Lejla Dedić, Emina Ribo, Midheta Čurić

Prevod | Lejla Dedić, Emina Ribo, Midheta Čurić

An overhead view of a group of people sitting around a large wooden table. They are engaged in a meeting, with several individuals using mobile devices like smartphones and tablets. One person in the center-right is using a laptop displaying data charts. The scene is brightly lit, and the wood grain of the table is clearly visible.

DIE

ZUKUNFT

AN EINEM

TISCH

www.nbsad.de | www.blog.nbsad.de | www.facebook.com/nbsad | info@nbsad.de

Netzwerk bosnischer Studenten
und Akademiker in Deutschland e.V.